

זו הדרך

زوهديرك ZO HADEREKH

גיליון 33, 21 באוגוסט 2019

מאבק לעתיד משותף

הרשימה המשותפת השיקה רשמית את קמפיין הבחירות: שותפות של מוחלשים

אנחנו נהיה שם בשבילם".
ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש, הרשימה המשותפת) חיזקה את דבריו באומרה: "מי שלא רוצה לראות את נתניהו, שיילך הכי רחוק מנתניהו. אנחנו הכי רחוקים ממנו. פה לא ימכרו אתכם ב-18 בספטמבר ולא יוותרו עליכם".

בהשקת הקמפיין השתתפו כמו כן מועמדים נוספים מטעם הרשימה המשותפת: ח"כ עופר כסיף (חד"ש), ח"כ אמטאנס שחאדה (בל"ד), סאמי אבו שחאדה (בל"ד), אורלי נוי (בל"ד), אימאן ח'טיב-יאסין (רע"ם) וסונדוס סאלח (תע"ל). באירוע השתתפו גם חבר הכנסת לשעבר דב חנין (חד"ש), חבר מועצת עיריית ת"א-יפו עו"ד אמיר בדראן ופעילים חברתיים מתל אביב ויפו.

באירוע ההשקה, שיועד למצביעים פוטנציאליים של הרשימה בת"א-יפו ובסביבתה, הדגישו הדוברים את ההזדמנות של השמאל העקבי הערבי-יהודי לחזק את ייצוגו נוכח חברת מרצ לאהוד ברק ולסתיו שפיר.

ברק, ראש ממשלה ושר ביטחון לשעבר, ושפיר, שסירבה לכנות את מפלגת העבודה "מפלגת שמאל" ואת עצמה "אשת שמאל" – אינם מייצגים חלופה אמיתית לליכוד ושותפיו הימניים הקיצוניים שתקרב עתיד בטוח לשני העמים בארץ זו.

הרשימה המשותפת, במצעה ובהרכבה, מייצגת מאבק יומיומי וחתירה לעתיד משותף – עתיד של צדק חברתי והגנת זכויות העובדים, של שוויון אזרחי ולאומי, של שוויון האישה, של דמוקרטיה ושל שלום צודק וסיום הכיבוש.

ב-17.9, ביום הבחירות, תנו את קולכם לרשימה המשותפת, שפתק ההצבעה שלה נושא את האותיות **ודעם**.



עודה נואם באירוע ההשקה (צילום: זו הדרך)

באירוע חגיגי בדרום תל אביב, השיקה (20.8) הרשימה המשותפת את קמפיין הבחירות שלה בשפה העברית. "מאבק משותף, עתיד משותף, רשימה משותפת" – הוא סלוגן הבחירות העברי שבחרה הרשימה, אשר נחשף לראשונה באירוע ההשקה.

יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ אימן עודה (חד"ש), ציין בדבריו כי "המשותפת מכוונת למנדט וחצי בציבור היהודי".

עודה הוסיף: "גם אם לא יצביעו לרשימה המשותפת, אנחנו כתובת עבור האוכלוסיות המוחלשות בישראל: חרדים, תושבי עיירות הפיתוח, קהילות יוצאי אתיופיה –



מכתבים למערכת

לשים קץ לאלימות המשטרה

במהלך ההפגנות שהצית ההרג של סלומון טקה בן ה-18, סיפקה המשטרה הצדקה נוספת למחאה, כשנהגה באלימות לא מידתית כלפי המוחים, למשל במקרה של י. בעודו מתבונן בהפגנה בבאר שבע, נעצר באלימות ולאחר מכן, כשהוא אזוק, תקף אותו שוטר באגרופים בפניו עד ששבר שתיים משיניו. אנחנו עומדים להגיש תלונה למח"ש בשמו של י ומקווים כי התקרית תיחקר בכובד ראש.

המפגינים טוענים שהמשטרה נוהגת בגזענות כלפי העדה האתיופית. אלא שזו אינה גזענות אישית: חרדים, ערבים, נכים, יוצאי אתיופיה, ואנשי שמאל. דומה כי אין מיעוט בישראל שלא סופג בתורו: מפשיטות יומיומיות על שכונות מגורים במזרח ירושלים ועד למעצר אכזרי ומכאיב של חרדי לוקה בנפשו במערב ירושלים.

בפרויקט האלימות המשטרית של הוועד נגד עינויים אנחנו פוגשים במקרים אלה מדי יום. יחס בלתי-צודק כלפי מיעוטים הוא רק חלק אחד בפאזל. מאפשרת אותו מדיניות מקלה של מח"ש ומשרד המשפטים, שנותנת אור ירוק לשוטרים אלימים. זאת בניגוד לאמנה הבינלאומית נגד עינויים עליה חתומה ישראל, הכוללת גם איסור מוחלט על יחס אכזרי, בלתי-אנושי ומשפיל מצד רשויות האכיפה. לפי נתונים שבידינו, רק 6% מהתלונות על אלימות שוטרים שהוגשו למח"ש מובילות לכתב אישום פלילי. נוסף לכך, משרד המשפטים דוחה כמעט את כל העררים.

מדיניות זו חובה ואפשר לשנות! באמצעות רצף עתירות לבג"ץ, על מקרים בהם מח"ש בחרה שלא להעמיד לדין שוטרים שתקפו אזרחים, אנו נאבקים בחסינות המוענקת לשוטרים אלימים. אנחנו מזמינים את כל מי שהשמירה על הדמוקרטיה חשובה לו להצטרף אלינו לקריאה למשפט צדק במקרי אלימות משטרית.

כדי לשים סוף לאלימות, חיוני שמשרד המשפטים ינהל חקירה עניינית ואפקטיבית של שוטרים אלימים. רק שינוי זה יחזיר את המשטרה למסלול הנכון: מקסימום הגנה על אזרחים; מינימום פגיעה בהם.

ד"ר רחל סטרומזה

מנכ"לית הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל

המשטרה משתוללת בעיסאווייה

התעללות כוחות משטרה, מג"ב ויס"מ, שהחלה לפני כשמונה שבועות בעיסאווייה – החמירה עוד יותר בשבועיים האחרונים. מדי יום, בכל שעות היממה, פושטים כוחות רבים ועשרות כלי רכב על הכפר, מבצעים מעצרים, יורים גז מדמיע, רימוני הלם, גז פלפל וכדורי גומי ומשאירים אחריהם נפגעים, פצועים וקנסות. המשטרה מתמקדת בהפחדה וברדיפה אחרי נערים וילדים, ועוצרת אותם באלימות.

גיא אבני, תעאיוש

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102



דברים בשם אומרם

יש תעסוקה לנוער בקיץ: שכירי חרב

"ישראל ביתנו משלמת לתלמידים כדי שיצטרפו להפגנות לא פוליטיות: ממודעת הדרושים, דרך הריאיון במטה המפלגה ועד ההוראות הברורות על התנהגות בזמן ההפגנה.

המנגנון המשוּמָן במפלגה שבראשות אביגדור ליברמן, עובד כך: בשבוע שעבר, בקבוצת וואטסאפ של תלמידי תיכון במכללת אורט הופיעה הצעת עבודה מזמינה במיוחד: 'היי חבר'ה, מחר יש הפגנת נכים בירושלים, מחפשים עוד אנשים שיצטרפו, 35 שקלים לשעה. מישוהו מעוניין?' נכתב בהודעה ששלח מ', פעיל מרכזי בקרב הצעירים של ישראל ביתנו.

'אתה פשוט צריך לעמוד שם ולא לעשות כלום', המשיך מ'. הריאיון לעבודה התקיים במטה המפלגה, והמראיין היה יושב ראש הצעירים של ישראל ביתנו בירושלים. תנאי הכרחי לקבלת העבודה: הזדהות עם מפלגת ישראל ביתנו. בהמשך, פירט מ' מה עושים הפעילים בשטח. המטרה היא לעבות את ההפגנה וליצור פרובוקציות של המושתלים, שגם יקראו קריאות ביניים שישרתו את המפלגה. 'העיקרון הוא שחברי כנסת, או מועמדים, באים להפגנה. והם צריכים אנשים משלנו שיעשו מה שהם אומרים להם. נגיד, לקחת רמקול ולצעוק', אומר מ'. הוא הסביר כי אסור שיידעו שהמפגין בתשלום מגיע מתוך המפלגה, אבל שאם נמצא במקום חבר כנסת שישראל ביתנו מתנגדת לו – יש לקרוא לעברו קריאות בוז".

(מתוך תחקיר ששודר בחדשות 13, 5.8)

נוכים כל הדרך אל הבנק

"הירידות החדות שנרשמו בשוקי ההון בעקבות הודעת הנשיא דונלד טראמפ על הטלת סנקציות נוספות על סין הובילו לכך ש-500 האנשים העשירים בעולם הפסידו 2.1% מהונם הכולל, שהם 117 מיליארד דולר. בעוד שהבורסות בארה"ב רשמו את הביצועים הגרועים ביותר שלהן מאז תחילת השנה, על רקע ההסלמה הנוספת במלחמת הסחר בין ארה"ב וסין, 21 חברים ברשימת המיליארדרים של בלומברג הפסידו מיליארד דולר או יותר. הירידה החדה ביותר נרשמה בהונג של האיש העשיר בעולם. מייסד ומנכ"ל אמזון ג'ף בזוס מחק 3.4 מיליארד דולר מהונו, לאחר שמניית ענקית המסחר המקוון צללה. זה כמובן לא מפריע לו להמשיך ולשמור על התואר בזכות שווי הון של 110 מיליארד דולר. בכל זאת, גם לאחר ההפסדים, 500 העשירים המרכיבים את רשימת המיליארדרים של בלומברג, אלה חולשים על הון של קרוב ל-5.4 טריליון דולר, עלייה של 11% מאז תחילת השנה".

(כלכליסט, 7.8)

אזהרת מסע רשמית: לא לנסוע לארה"ב

"ממשלת אורוגוואי מייצעת לאזרחיה, באזהרת מסע רשמית, לנקוט אמצעי זהירות קפדניים ביותר בנסיעה לארה"ב נוכח האלימות הגואה שעלולה לפגוע בכל אחד, ובמיוחד פשעי שנאה, לרבות על רקע גזעני, שגבו חיי 250 בני-אדם בשבעת החודשים הראשונים של השנה".

(ג'לובס, 8.8)

המצע הכלכלי-חברתי של עמיר פרץ ואורלי לוי-אבקסיס

עבודה בעיניים

מיליונרים. עוד ציינו בחד"ש-הרשימה המשותפת כי יעמדו על חיזוק העבודה המאורגנת ועל יצירת מנגנונים שוטפים לעדכון השכר בהתאם לעליית שאר המחירים במשק. בחד"ש-הרשימה המשותפת סיכמו: "אנו רואים במדיניות הכיבוש, ההתנחלויות ושמירת האינטרסים של ההון את הגורמים המרכזיים ליצירת הגירעון, מתנגדים לקיצוץ בשירותים הממשלתיים ומתריעים מפני הסכנות בנקיטת צעדים אלה. אנו קוראים למיסוי גדול יותר של המאיון העליון כדרך לכיסוי הגירעון ותומכים בחיזוק העבודה המאורגנת". עבור העבודה-גשר, אין קשר בין סיום הכיבוש לצדק חברתי. עבור הרשימה המשותפת, אין צדק חברתי ללא סיום הכיבוש. אגב, פרץ עשוי לדעת דבר אחד או שניים על הכיבוש – הרי הוא כיהן כשר הביטחון והמושבות בממשלת אולמרט. הגשמים הגדירו כבר את התופעה ושרו: "עובדים עלינו בחורף, בקיץ, בצהריים / עובדים עלינו ישר בעיניים / עובדים עלינו בפנים / ואנחנו לא לומדים, לא לומדים".

אפרים דויד

ימינה פנה - נגד העובדים

יו"ר מפלגת "ימינה" ושרת המשפטים לשעבר, איילת שקד, קוראת לאסור שביתות בחוק. טור שפרסמה ב"גלובס" (12.8) נפתח במילים: "לא קל היה לישראל להפוך ממדינת ההסתדרות לאומת הסטארט-אפ. במאמצים לא פשוטים, החליפה בתחומים רבים כלכלה גמישה וחדשנית את הכלכלה המתוכננת. הכישרון החליף את הפנקס האדום. הרבה השתנה, אבל לא מספיק".

לדבריה, "אומת הסטארט-אפ מוחזקת בידי הוועדים הגדולים שידם אוחזת בשאלטרים. בשנים האחרונות ועדים שיבשו את העבודה ברשויות ומשרדי ממשלה, בנמלים, בחברת חשמל, ברכבת ישראל, במכון התקנים, בשדות תעופה, במשרד הביטחון ועוד. חלק מהשביתות כוונו במפורש נגד המדינה כריבון המקדם רפורמה במשק לטובת הציבור ולא כמעסיק בחברה ממשלתית". כך מתארת שקד את המאבק בהפרטות הניאו-ליברליות שקידמו ממשלות הימין. עוד שוללת שקד משרתת ההון את זכות העובדים להשפיע, באמצעות מאבק, על עיצוב החברה והכלכלה: "חירות השביתה אינה אמורה להיות מכוונת נגד כל שינוי או החלטה עניינית של ההנהלה שלא נראית לוועד. הסכמים צריך לכבד ואת המחלוקות יש לברר במוסדות המתאימים, ולא בשביתות פרוצדוריות ובלתי-חוקיות כפי שראינו לאחרונה ברכבת ישראל". ברכבת ישראל לא התחוללו שביתות "פרועות ובלתי-חוקיות", אך דיוק בעובדות אינו הצד החזק של שרת המשפטים לשעבר, שדוגלת ב"שוברי שביתה": "מתן אפשרות להעסקת ממלאי-מקום לשובתים ובוררות חובה בשירותים". (ויכוח עם עמדות שקד – ר' גם בעמוד 5)

ח"כ עמיר פרץ, יו"ר העבודה-גשר, הציג (12.8) במסיבת עיתונאים בתל אביב את התכנית החברתית-כלכלית של מפלגתו. הוא הבטיח, בין היתר, לפעול להעלאת שכר המינימום ל-40 שקל לשעה. פרץ תקף את המפלגות השונות וטען כי "כולם פתאום הפכו לחברתיים, אבל חברתיים זה לוקס. הגיע הזמן לשינוי כיוון למדיניות חברתית-כלכלית חדשה ושונה בתכלית ממה שהציעו עד היום. אנו עוברים מהפקרה להשקעה. ביבי מציעה הפקעה והפרטה. לפיד מציע חמלה וצדקה. אנו מציעים השקעה וצדק, צדק והשקעה". עוד בתכנית הכלכלית של המפלגה – בניית 200 אלף דירות בבנייה ממשלתית, חינוך ציבורי חינוך מגיל 0, קביעת פנסיות מינימום וביטול המע"מ על 100 מוצרי יסוד. אין מה להגיד. מהפך של ממש. מפלגת העבודה שקידמה את ההפרטות ואת ההתנחלויות, את הניאו-ליברליזם ואת הקפיטליזם, סבורה כי יש לשנות כיוון. אבל האין זו הצהרה מביכה, האדון פרץ ושותפתו הגברת לוי-אבקסיס הם חברי כנסת ותיקים.

פרץ נבחר לכנסת ב-1988, לפני כ-31 שנה. הוא זקן חברי הכנסת, לשעבר שר ביטחון ושר להגנת הסביבה. הוא נמנה עם ראשי מפלגת העבודה, עם אחד, התנועה, המחנה הציוני (ושוב העבודה). אין לשכוח שהיה גם יו"ר ההסתדרות כ-10 שנים (1995-2005). בכל עשורים אלה, מה בדיוק מנע ממנו לקדם אותן מטרות? מדוע שותפתו הנאמנה (לשעבר) של הגזען ליברמן לא פעלה כדי לקדם יעדים אלה? בנימה אישית אני יכול להוסיף, שכיהנתי כחבר הנהגת ההסתדרות מטעם חד"ש בתחילת שנות ה-2000. לא פעם ולא פעמיים דרשתי מהיו"ר פרץ לפתוח במערכה מעמדית למען מטרות אלה, כמו גם מטרות נוספות – כגון מאבק בהפרטה ונגד המדיניות הניאו-ליברלית של הממשלה. שוב ושוב נדחיתי. "אנו לא מנהלים מאבקים פוליטיים", הוא טען.

את הפער בין עמדות "כאילו חברתיות" לבין עמדות שמאל עקביות אפשר לזהות ברשימה שפורסמה באתר "וואינט" (13.8). במרכז עמדו עמדות המפלגות השונות המתמודדות בבחירות לכנסת ה-22 בשאלת העמקת הגרעון בתקציב המדינה. יצוין כי כל המפלגות שמרכיבות את הקואליציה הימנית-חרדית השלטת סירבו להתייחס לשאלה. העבודה-גשר, מצדה, התחייבה "להפסיק את הפגיעה בתעשייה ובחקלאות ולהחליף את בזבוז הכספים הקואליציוניים ואת תקציבי המקורבים בהשקעה במנועי צמיחה בפריפריה". נוסף לכך, התחייבו ברשימת העבודה "להקפיד את הבנייה מחוץ לגושים ביהודה ושומרון ואת כל הכספים שמועברים להתנחלויות מבודדות וכן להשוות את ההשקעה לנפש בהתנחלויות להשקעה לנפש בערי הפיתוח". חד"ש ברשימה המשותפת מסרה: "נתנגד בנחרצות לקיצוץ השירותים החברתיים (בריאות, חינוך, רווחה, דיור וסביבה) במטרה להקטין את הגירעון". הסיעה הוסיפה כי תפעל לצמצום הגירעון באמצעות הטלת מסים על העשירים ביותר, הוספה וריווח של מדרגות המס והנהגת מס עזבון על ירושות

עד כמה מדיניות ישראל מבודדת את עצמה בעולם". ג'בארין פנה לשתי חברות הקונגרס באומרו: "אנו מעריכים את פועלכן ויש לכן שותפים רבים המוקיעים את ממשלת הכיבוש".

ח"כ איימן עודה: נתניהו מפחד מהבוחר הערבי

יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה (חד"ש), התייחס השבוע לחשיפת הקלטות של תדרוכי פעילים של הליכוד, לקראת הבחירות הקרובות. לדבריו, "כבר ברור שאין דבר שביכי מפחד ממנו יותר מאשר ערבי בקלפי. שישמרו את המצלמות לתמונת פרידה ממעונו שברחוב בלפור". אחרי שבבחירות 2015 "הזהיר" ראש הממשלה בנימין נתניהו מהגעתם של הערבים אל הקלפיות, בבחירות האחרונות הוא כבר הציב 1,300 אנשים מטעמו בקלפיות ביישובים הערביים עם מצלמות נסתרות.

עוצמה יהודית והליכוד רוצות לפסול בג"ץ את המשותפת

מפלגת עוצמה יהודית הכהניסטית פנתה לבג"ץ בדרישה לפסול את הרשימה המשותפת, ומפלגת הליכוד הצטרפה לעתירה. הרשימה המשותפת מסרה בתגובה: "נתניהו רוצה כנסת טהורה – ליהודים בלבד. נדאג לכן שמורשת נתניהו תהיה אוסף כתיבי אישום וסיסמאות של כהנא צדק". זאת, לאחר שבשבוע שעבר אישרה ועדת הבחירות המרכזית את התמודדות הרשימה המשותפת בבחירות לכנסת ה-22 ברוב של 17 מול 12. את בקשת הפסילה שהגישו נציגי עוצמה יהודית הכהניסטית ונציגי הליכוד. קודם לכן החליטה אותה ועדה שלא לפסול את רשימת עוצמה יהודית הכהניסטית מהתמודדות. בהצבעה היה שוויון קולות והצעת הפסילה נפלה רק משום שנציג מפלגת העבודה סמי שושן, המקורב ליו"ר המפלגה עמיר פרץ, נעדר מההצבעה.

השקת קמפיין בכפר קאסם;

פעילי ומועמדי המשותפת

ביקרו בטירה וסיירו בעיסאווייה

השבוע (19.8) סיירו מועמדי הרשימה המשותפת – איימן עודה ועופר כסיף (חד"ש), אחמד טיבי ואוסמה סעדי (תע"ל), וליד טה ואימאן ח'טיב-יאסין (רע"ם) – בכפר הכבוש עיסאווייה שהפך שכונה בירושלים המזרחית. תושביו סובלים בשבועות האחרונים מהתנכלות משטרתית חריפה. את הסיור יזמו פעילים ירושלמים, ובהם חברי סניף חד"ש בעיר. קודם לכן, כ-30 פעילי שטח של הרשימה המשותפת, ערבים ויהודים, ביקרו בשוק בטירה (17.8) וחילקו חומרי הסברה דו-לשוניים לעוברים ולשבים.

באותו ערב נערכה בכפר קאסם השקת קמפיין חגיגית של הרשימה המשותפת בהשתתפות 16 המועמדים במקומות הראשונים. אירוע דומה נערך השבוע בתל אביב (פרטים ר' בשער גיליון זה). אירועי השקת אזוריים של קמפיין הבחירות נערכים השבוע בנצרת וברחוב.



טלאיב באסיפת עובדים במישיגן (צילום: פיפלט וורלד)

חברת הקונגרס טלאיב ביטלה הגעתה לארץ

ממשלת נתניהו החליטה (15.8) למנוע את כניסתן לארץ של שתי חברות הקונגרס של ארצות-הברית מהמפלגה הדמוקרטית, ראשידה טלאיב ואילהאן עומאר. בעקבות הביקורת הרחבה על ההחלטה בארץ ובארה"ב, נסוגה הממשלה למחרת מהאיסור על ביקורה של רשידה טלאיב בשטחים הכבושים, אך הוסיפה לאישור תנאים מגבילים. בתגובה ביטלה טלאיב את ביקורה.

בתגובה לאיסור אמר ח"כ איימן עודה (חד"ש), יו"ר הרשימה המשותפת: "מדינה שאין לה מה להסתיר לא תמנע כניסת של חברות קונגרס. זה ניסיון נואש להסתיר את המציאות מהעולם, ובעיקר מעצמנו".

לדברי ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש), הרשימה המשותפת, "ממשלת הימין משקשקת מנשים אמיצות המייצגות את דעת הקהל העולמית נגד הכיבוש וההתנחלות. ביטול הביקור הוא עוד שלב במתקפה של טראמפ עליהן, והפעם באמצעות נתניהו. הברית בין השניים היא ברית של כיבוש וגזענות".

חברם לסיעה, ח"כ יוסף ג'בארין, שלה מסר לנתניהו ולנשיא ארה"ב: "אי אפשר להסתיר את הכיבוש. כשאתם מונעים משתי חברות קונגרס לבקר כאן, אתם רק ממחישים

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע

בדואר אלקטרוני

או בדואר רגיל



המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 61264102

ההגמוניה התרבותית של הציונות הדתית

בממשלה השרים רפי פרץ ובצלאל סמורטריץ', היא המשך השליטה הישראלית בגדה המערבית.

לשם כך מוכנים רבים בציונות הדתית, לא כולם, להתפשר בסוגיות משניות, כמו הדרת נשים, עבודה בשבת או רדיפת להט"בים. נכונות זו איננה מעידה על היחלשות תהליך ההדתה, אלא להיפך – על ביטחונה העצמי של הציונות הדתית. היא קרובה מספיק להשגת מטרתה המוצהרת – לעבור מהמושב האחורי אל מושב הנהגה של החברה הישראלית. כך, במילותיה של שקד עצמה: היא חותרת "לסובב את ספינת המדינה סיבוב פרסה", מהכיוון ה"מפא"יניקי", בו המשיכה

זאת יואב פלד

יש מן הפרדוקס בעובדה, כי דווקא מפלגת הדגל של הציונות הדתית היא היחידה בין המפלגות המתמודדות בבחירות הנוכחיות לכנסת שבראשה עומדת אישה חילונית, לפחות לפי ההגדרה המקובלת בישראל.

מסורת מרכזית בהלכה קובעת כי אין להתיר לנשים לשאת במשרות ציבוריות. כך לפי הרמב"ם: "אין מעמידין אשה במלכות, שנאמר 'עליך מלך' – ולא מלכה; וכן כל משימות שבישראל – אין ממנים בהם אלא איש" (הלכות מלכים, א, ה). אולם בבג"ץ שקדיאל (בג"ץ 153/87 לאה שקדיאל נ' השר לענייני דתות) קבע השופט (הדתי) מנחם אלון, המשנה לנשיא ביהמ"ש העליון, כי אין מניעה הלכתית למינוי אישה למשרה ציבורית, אם הציבור בחר אותה אישה למשרה האמורה.

בקביעתו זו הסתמך השופט אלון על מספר רב של חכמי הלכה, ובראשם הרב הספרדי הראשי בשנים 1939-1953, הרב עוזיאל. יחד עם זאת, מעולם לא עמדה אישה בראש מפלגה דתית בישראל. למדקדקים נזכיר כי שקד לא נבחרה לתפקידה זה ציבורית, אלא התמנתה, על סמך סקרי דעת קהל, לאחר כישלון גמור של מפלגתה (הימין החדש) בבחירות אפריל.

האם הצבתה של איילת שקד בראש רשימת ימינה מעידה כי תהליך הדתה החברה היהודית בישראל נחלש, או שמעולם לא התרחש? האם יש לראות בכך כישלון של הציונות הדתית "להתנחל בלבבות", כפי שטען תומר פרסיקו ("הארץ", 1.8)? על מנת לענות לשאלות אלה יש לבחון מהו בעצם תהליך ההדתה ומה מעמדה של הציונות הדתית בתרבות הפוליטית. הדתה אין משמעותה אך ורק נוכחות גבוהה יותר של אישים ונושאים דתיים במערכות החברתיות השונות – בצבא, בחינוך, בתקשורת, באמנות, וריבוי של שומרי מסורת, בסגנון זה או אחר, באוכלוסייה. כל אלה אכן מתרחשים, אולם מהותה האמתית של הדתה היא כינונה של הגמוניה תרבותית של הציונות הדתית בחברה הישראלית.

הגמוניה תרבותית פירושה היכולת להגדיר את גבולות השיח הציבורי, כלומר את המובן מאליו שלגביו אין צורך וגם לא ניתן לשאול שאלות. לפי אנטוניו גראמשי, המנהיג והוגה הדעות הקומוניסטי האיטלקי שפיתח את תפישת ההגמוניה התרבותית, קבוצה חברתית השואפת להגמוניה תרבותית חייבת לגבש סביבה קואליציה, אותה כינה "בלוק היסטורי".

על מנת לגבש קואליציה זו, חייבת הקבוצה הדומיננטית להתפשר במידה מסוימת עם העמדות והאינטרסים של החברות האחרות בקואליציה. אך הפשרה לעולם לא תכלול ויתור על עמדות הליבה המהותיות שלה.

בציונות הדתית קיים כמובן מנעד של עמדות דתיות ולאומיות. אולם כפי שהוכיחו תוצאות הבחירות האחרונות, הזרם המשמעותי בה מבחינה פוליטית הוא הזרם המשיחי-אקטיביסטי שייסדו הרב צבי יהודה קוק וחסידיו בגוש אמונים. עמדת הליבה המהותית של זרם זה, שמייצגים עתה



לטענתה ישראל "לשייט למרות שנות שלטונו הארוכות של הליכוד", לכיוון ימני אמיתי – קיבוע שליטתה של ישראל בפלסטינים ומדיניות כלכלית נאו-ליברלית קיצונית.

השיח הציבורי בישראל משקף כבר כמה שנים את ההגמוניה המתגבשת של הציונות הדתית. המושג "כיבוש" נעלם מהשיח הפוליטי, והקו הירוק נמחק מתודעתם של מרבית היהודים בישראל. דיבור על פתרון שתי המדינות הפך נחלת העבר, ו"עסקת המאה" הדמונית של טראמפ היא שביב התקווה האחרון בו נתלים ליברלים למיניהם.

במישור התרבות הפופולרית, אין כמעט זמר או זמרת בישראל שאינם מעידים על יחסם החם לדת היהודית. הגדיל לעשות עומר אדם, הזמר הפופולרי בישראל, שטען כי הנחת תפילין היא הביטוי המובהק ביותר לישראליות (יהודית וגברית, כמובן). המצע קצר מלהביא עוד דוגמאות.

השאלה המעניינת, אם כן, איננה מדוע הסכימה הציונות הדתית להעמיד בראשה אישה חילונית, אלא מדוע הסכימה שקד, הרואה עצמה חילונית, לעמוד בראש מפלגה חרד"לית בייסודה (בדרכה, כך נטען, לראשות הליכוד והממשלה) ואף לשתף פעולה עם הכהניסט איתמר בן-גביר ודומיו.

יש להודות: שקד היא אישה מרשימה ופוליטיקאית אפקטיבית לכל הדעות. הפילוסופיה הפוליטית שלה היא אנטי-ליברלית מבחינה מדינית וליברטריאנית מבחינה כלכלית. נקודת ההשקה שלה עם הציונות הדתית היא ארץ ישראל השלמה. ייתכן כי בסרטון הבחירות המפורסם, בו הופיעה כדוגמנית של הבושם פשיום, היא גילתה על עצמה יותר ממה שהתכוונה לגלות.

כנס אנטי-פשיסטי בלוגנסק

אוליגרכים אוקראינים, שהשתלטו על כלכלת המדינה, ארגנו ב-2014 הפיכה פשיסטית באמצעות מימון הפגנות של קיצונים ימנים וניאו-נאצים. המערב תמך בהפיכה בגלוי.

הם הפילו את נשיא המדינה ויקטור יאנוקוביץ', שהיסס לחתום על הסכם שותפות עם האיחוד האירופי. הוא חשש שההסכם יפגע במסחר עם רוסיה וכך יאבדו רבים את מקום עבודתם.

לאחר ההפיכה, החלו כוחות ימניים וניאו-נאציים לכפות את התרבות של חלק ממערב אוקראינה על כל אזרחי המדינה: הם הפילו פסלים סובייטיים כדי למחוק כל זכר של ברית המועצות ושל זכויות העובדים ורמת חייהם בזמנה; הם חתרו להפוך את הלאומנים ומשתפי הפעולה עם היטלר באוקראינה, בהם באנדרה

ושוחביץ', לגיבורים לאומיים. הם גם העלו את מחירי החשמל והמים וביטלו את מעמדה הרשמי של השפה הרוסית.

בתגובה להפיכה, יצאו תושבי מזרח אוקראינה, שבה קיימת מסורת סובייטית חזקה, למאבק נגד הפלת פסלים של לנין ושל גיבורים סובייטיים אחרים; נגד הפיכת משת"פים של היטלר לגיבורים ונגד סגירת מפעלים ופגיעה בזכויות חברתיות.

במחוזות אודסה וחרקוב, דיכא המשטר האוקראיני את המאבקים באכזריות. פעילים רבים נגד ההפיכה נרצחו או נכלאו. במחוז קרים שבחצי האי קרים, הצליחו התושבים להקים מיליציה חמושה, לארגן משאל עם על פרישה מאוקראינה ואיחוד עם רוסיה. רוסיה קיבלה את המחוז עם כל תושביו. רוב אנשי הצבא האוקראינים שם – הצטרפו לצבא רוסיה. גם במחוזות דונייצק ולוגאנסק הקימו התושבים מיליציות, הצליחו לארגן משאל העם והכריזו עצמאות. רוסיה סירבה לספח אותם, והמשטר האוקראיני שלח צבא לדכא את המחוזות המורדים. אך הצבאות של דונייצק ולוגאנסק הצליחו להדוף את ההתקפות. היום הרפובליקות הפורשות שולטות בשליש מהשטחים של המחוזות.

מתנהלת מלחמת חפירות בין המשטר האוקראיני לבין הרפובליקות העממיות של דונייצק ולוגאנסק. הרפובליקות הלאימו את הבנקים, ובלוגאנסק קיים רק בנק ממשלתי יחיד. כמו כן, נקבע ניהול חיצוני של מכרות ומפעלים, שהולאמו מידי בעלי ההון האוקראינים שסירבו לשלם מסים למדינות החדשות.

היום לוגאנסק היא למעשה מדינה עצמאית עם צבא חזק. בביקורי, ראיתי טנקים, קטיושות ותותחים של הרפובליקה עושים חזרות אחרונות לקראת המצעד שהתקיים ביום הניצחון (9.5). אני מקווה שיבוא שלום על כל אדמת אוקראינה.

שמעון קורנפלד

בתחילת חודש מאי השתתפתי בכנס אנטי-פשיסטי שנתי בלוגאנסק. הכנס מתקיים מיד לאחר חג האחד במאי, ביוזמת הפדרציה של האיגודים המקצועיים של הרפובליקה העממית של לוגאנסק (ר' סמלה בצילום).

באחד במאי נערך במקום מצעד המוני של ארגוני עובדים, בו השתתפו רבות עובדי מכרות הפחם, תעשיות הטקסטיל ועוד. במצעד השתתפו תושבי חוץ, וביניהם אנוכי, שבאנו להזדהות עם הרפובליקה הנלחמת בשלטון הימני הקיצוני האוקראיני, המסתייע בתמיכת ארה"ב והאיחוד האירופי.

במצעד ובכנס השתתפו פעילים אנטי-פשיסטים מארצות רבות: רוסיה, אירלנד, ברזיל, אינדונזיה, ארה"ב, גרמניה, פינלנד, סרביה, צ'כיה, סוריה, מצרים, עיראק, פלסטין ועוד. הכנס עסק בעליית הניאו-נאציזם באוקראינה בתמיכת המערב, וציינו בו מלאות חמש שנים לטבח באודסה של 48 פעילים אנטי-פשיסטים שתפסו מחסה במטה האיגודים המקצועיים.

לאחר הכנס ביקרתי במוזיאון וטיילתי ברחובות העיר. ראיתי פסלים ואנדרטאות של לנין ושל הלוחמים למען השלטון הסובייטי במלחמת האזרחים ונגד הנאצים. לוגאנסק מכבדת את זכרם. בכנס, במוזיאון ובשיחות עם תושבי העיר, בהם אנשי צבא, שמעתי את ההיסטוריה של הגבורה של תושבי האזור במאה השנים האחרונות.

באזור דונבאס (מחוזות דונייצק ולוגאנסק של היום), שבו מכרות פחם ובתי חרושת של תעשייה כבדה, צמחו מעמד פועלים גדול ופעילות איגוד מקצועית ענפה. באזור זה ניכרה בתחילת המאה ה-20 תמיכה רבה במפלגה הבולשביקית בראשות ולדימיר איליץ' לנין.

המנהיג של הבולשביקים בלוגאנסק היה קלים וורושילוב, מנהיג פועלים. לאחר חוזה ברסט-ליטובסק במרס 1918, כאשר הצבא הגרמני כבש את אוקראינה והצבא האדום נסוג, הקימו וורושילוב ופרחומנקו (שגם הוא היה מפקד בצבא אדום) גדודי פועלים. אלה יצאו להילחם עם מעט תחמושת נגד הצבא הגרמני, שהיה חמוש היטב.

הם החזיקו מעמד 12 יום. למרות ההפסד בקרב על לוגאנסק, זכה וורושילוב בתהילה גדולה. ליחידותיו הצטרפו פועלים מטיראספול ומאודסה, כמו גם גדודים נוספים שנסוגו מהגרמנים.

לאחר מכן כיהן וורושילוב כמפקד בכיר בצבא האדום. בשנים 1925-1940 שימש שר ההגנה של ברית המועצות. במלחמת העולם השנייה לחמו תושבי המחוז בנאצים בגבורה, ו-287 מהם קיבלו תואר גיבור ממשלת ברית המועצות. בעיר קרסנודון שבמחוז זה פעלה הגווארדיה הצעירה, ארגון מחתרתי שביצע פעולות חבלה נגד הנאצים. רוב חברי המחותר נתפסו והוצאו להורג.

מחקר חדש על האלימות הגואה בחברה הערבית

61 אחוז מהנרצחים הם ערבים

להתחמש בנשק ללא רישיון כדי להגן על עצמם. קיימת זמינות גבוהה של כלי נשק מגניבות מצה"ל, מהברחות ממדינות שכנות או מייצור עצמי.

שיעור עבירות הירי בחברה הערבית גבוה פי 17 לעומת האוכלוסייה היהודית. בסקר מסכימים למעלה מ-90% מהנשאלים הערבים לטענה, כי בישראל קל להשיג נשק חם

(לעומת 33% בקרב הנשאלים היהודים). מציאות הנשק החם וענישה מקלה על החזקתו תופסות מקום מרכזי בהרגשת אי הבטחון של האזרחים הערבים.

יחסי המשטרה עם קבוצות חברתיות משקפים את המיצוב החברתי של אותן קבוצות. ככל שגובר המתח בין קבוצת המיעוט לקבוצת הרוב, גובר גם המתח בין קבוצת המיעוט למשטרה. במשך עשרות שנים הזניחה המשטרה את הטיפול בפשיעה בחברה הערבית – אכיפה רופפת, היענות איטית לקריאות, שיעור פיענוח נמוך והקצאה בלתי מספקת של משאבים ומשרות.



לעומת שיטור החסר, נוקטת המשטרה לעתים גם בשיטור יתר. זה מתבטא באלימות בלתי מידתית כלפי ערבים ובשימוש בפרקטיקות מעין צבאיות כלפיהם, בין אם לעימות היה הרקע פלילי או פוליטי. מתח זה נובע מתפישת המשטרה את האוכלוסייה הערבית: לתפקידה ה"אזרחי" (אספקת שירותי שיטור) נוסף זה ה"בטחוני", לפיו תפקידה למגר איומים על המשטר והמדינה. סתירה זו היא מקור אי אמון עמוק בין האוכלוסייה הערבית למשטרה.

ב-2016 נתקבלה בממשלה החלטה (1402) בדבר שיפור הביטחון האישי בחברה ערבית. הובטחו בה, בין היתר, הקמת מנהלת חדשה, הקמת תחנות משטרה חדשות ותגבור תחנות קיימות. מעקב אחרי ההחלטה מראה כי עד 2018 גויסו למשטרה עוד 550 שוטרים ערבים, ובהם 79 שוטרות.

מצד אחד, ערכה המנהלת הכשרות לסגלים ערביים ולסגלים בתחנות. ב-2018 הוקמו חמש תחנות משטרה ביישובים ערביים והוגבר קצב הגשת כתבי אישום בגין רציחות בחברה הערבית. מצד שני, נתקבלה החלטה בדבר קיצוץ תקציבי של כ-400 מיליון ש"ח מתקציב הבנייה של תחנות משטרה ביישובים ערביים. את ההחלטה קיבל המשרד לביטחון פנים (בראשו עומד גלעד ארדן), למרות ביקורת מבקר המדינה שטען כי ההחלטה נתקבלה ללא התייעצות עם המשטרה, וכי הקיצוץ יפגע קשה בהמשך המגמה לחיזוק הנוכחות המשטרתית בשנים הקרובות.

נתון חשוב שמצא הסקר הוא שיש נכונות רבה בקרב האזרחים הערבים להשתתף במאבק נגד האלימות ביישוביהם.

לאחרונה הגיע לשולחן מערכת "זו הדרך" סקר, שכותרתו "אלימות, פשיעה ושיטור ביישובים הערביים - דוח הביטחון האישי והקהילתי לשנת 2018". את הדוח כתבו נוהאד עלי ורות לוי-חן עבור העמותה יוזמת אברהם ומוסד שמואל נאמן בטכניון. הדוח מתריע על עלייה תלולה בשיעורי הפשיעה והאלימות בחברה הערבית.

כמעט פי שלושה מהאזרחים הערבים, לעומת אלה היהודים, חוששים לחייהם בתוך יישוב מגוריהם. קרוב לרבע מהאזרחים הערבים חוו אלימות כלפיהם או כלפי בני משפחתם. שיעור המתלוננים במשטרה בקרב הערבים, לעומת זאת, נמוך מאשר באוכלוסייה היהודית. קיים חוסר אמון במשטרה.

ערב בחירות כדאי לשים לב כי תופעת האלימות נמצאת בראש רשימת הנושאים המדאיגים את הציבור הערבי. אחריה ברשימה – תופעת השימוש בנשק, הפשיעה הגואה,

האלימות כלפי נשים, האלימות במשפחה ועבירות הרכוש. מצב הדמוקרטיה בישראל, עליית הגזענות ואי-השוויון בין יהודים לערבים נמצאים אף הם במקום חשוב אך משני. בעיית אי הביטחון האישי בחברה הערבית תשתקף, יש להניח, גם בשיעור ההשתתפות של הערבים בבחירות ובשיעור הצבעתם למפלגות ציוניות.

גורמים רבים לאלימות בחברה הערבית בישראל: ראשית, הערבים הם מיעוט לאומי, דתי, לשוני ותרבותי נפרד התובע כבר עשרות שנים הכרה בו. יש לו זכויות אזרח ברמת הפרט אך לא ברמת הקולקטיב.

החברה הערבית היא חברה מסורתית במעבר בין חמולתיות לאינדיבידואליזם. אופיינים לה שחיקת סמכות ופיקוח המשפחה; התרחבות פערים בסגנון חיים בין צעירים למבוגרים; שינויים מהירים ברמת השכלה וביחסים המגדריים. מבחינת הצעירים, האפשרויות מוגבלות והעתיד מעורפל. חסרים מרכזים קהילתיים, מרכזי ספורט ופעילות פנאי, והתוצאה היא שעמום, חוסר תוחלת, ניכור, ונדלזים ופשיעה. נוכחות דלילה של מוסדות ממשלתיים ביישובים הערביים מגבירה את התחושה של העדר חוק וחוסר איכפתיות מצד הממשלה כלפי האזרחים הערבים.

אשר לעוני ולאבטלה, כמחצית מהמשפחות הערביות מוגדרות עניות וכשני שלישים מהילדים חיים מתחת לקו העוני. המחסור בקרקע מחריף קונפליקטים פנימיים. מחסור במשרות ברמה המקומית מחריף את התחרות בין החמולות. היעדר נגישות לשוק ההון והאשראי מוביל לתלות בהון אפור בריבית בלתי-אפשרית ולדמי חסות ומצמיח ארגוני פשיעה. גורמים אלה, בצד שיטור חסר, דוחפים אלפים רבים

עודה לברק: רד מהבמה

שוטרים תקפו בשייח' ג'ראח את ח"כ כסיף

שוטרים תקפו (16.8) את חבר הכנסת עופר כסיף (חד"ש), הרשימה המשותפת) בעת הפגנה בשייח' ג'ראח שבמזרח ירושלים. עוזרו הפרלמנטרי, אריאל עמר, הוכה, נעצר ונלקח לתחנת המשטרה, שם לא חש בטוב בשל מחלת הסוכרת שלו. שוטרים הוציאו אותו מהתחנה כשהוא אזוק בידי וברגליו והעבירו אותו לבית חולים לבדיקות. בשעות הלילה שוחרר עמר וזומן לחקירה במועד מאוחר יותר. כסיף ועמר הגיעו להפגנה השבועית נגד התרחבות ההתנחלות בשכונה. "השוטרים היכו את אריאל עמר ודחפו אותו. אמרתי להם שאני חבר כנסת, אבל הם לא נתנו לי להציג את התעודה", סיפר כסיף. "למשטרה המתמחה בהשתלת נשק בבתים של חפים מפשע, אין שום בעיה לשתול אלימות בהפגנה שקטה".

יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה (חד"ש), קרא (17.8) לאחד ממנהיגי "המחנה הדמוקרטי", רה"מ לשעבר אהוד ברק, להסיר את מועמדותו לכנסת ולרדת מהבמה הפוליטית. זאת, על רקע התבטאותו של ברק בעקבות מעצר המפגינים מול בית היועץ המשפטי: "פתח תקווה זה לא אום אל-חיראן, לאזרחים מותר להפגין".

ח"כ עודה גינה את מעצר המפגינים בפתח תקווה, והדגיש: "אחריות אמיתית של ברק היא לרדת מהבמה הציבורית. כדי להחליף את ממשלת הימין ולהילחם למען עתיד של שותפות, צריך להשאיר את ברק בעבר". ח"כ עודה, שנפגע בראשו במהלך הריסת בתים באום אל-חיראן שבנגב, הוסיף: "19 שנים עברו מאז שבגדת בקולותיהם של מאות אלפי בוחרים ערכים שהצביעו עבורך בבחירות הישירות מול נתניהו. למדנו בדרך הקשה, כי ישנם דברים חשובים יותר מפוליטיקת 'רק לא ביבי'". בהתייחס להתנצלותו של ברק בעניין אירועי אוקטובר 2000 אמר עודה: "כבר ראינו את התנצלות הבחירות הצינית שלך למזרחים. התנצלויות אלקטורליות והבהרות בדיעבד לא יעזרו לך הפעם".

יצוין כי בסוף השבוע האחרון הפגינו מאות לאורך סוף השבוע בכיכר גורן שבפתח תקווה. ח"כ עופר כסיף (חד"ש), הרשימה המשותפת) גינה בחריפות את התנהגות המשטרה ואת המעצרים השרירותיים של המפגינים נגד השחיתות.

הרשימה המשותפת: אירועים

יום ה', 22 באוגוסט, 20:00

חוג בית בהשתתפות ח"כ יוסף ג'בארין שטרק 6 (דירה 7), ת"א-יפו

יום א', 25 באוגוסט, 20:00

חוג בית בהשתתפות ח"כ עופר כסיף החיטה 7, רחובות

יום ד', 28 באוגוסט, 20:00

מפגש בהשתתפות ח"כ עופר כסיף בלוק 10, ת"א-יפו

מועדון הגדה השמאלית

22 באוגוסט, 20:00: נעילת התערוכה של עידן ארז והשקת האלבום של יעל ופתק
30 באוגוסט, 12:00: מכירת בגדי יד שנייה

מועדון קולנוע בגדה השמאלית

תביא קצת רוזמרין - ג'וש ובני ספאדי
2009, ארה"ב (אנגלית; כתוביות באנגלית)
מוצ"ש, 24 באוגוסט, 20:00, אחד העם 70, ת"א

מערכות "זו הדרך" ו"אל-אתיחאד"

אבלות על מותו של הסופר והמתרגם

פרופ' ששון סומך

לשעבר חבר מערכת "אל-אתיחאד", "קול העם" ו"אל-ג'דיד"

תא הסטודנטים של חד"ש בטכניון

אבל על מותה של החברה

איה סלים נעאמנה

בעת סיור לימודי באתיופיה

המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י)

אבלה על מותו של החבר הוותיק

פארוק חכים

ומשתתפת בצער המשפחה
וחברי סניף נצרת